

Briand ne formira kabineta.

TEŽAVNA NALOGA FORMIRANJA KABINETA V FRANCJI SE JE POVERILO ARISTIDE BRIANDU, KATERI SE JE PA ODLOČNO UPRL, KO SO SOCIALISTI IZJAVILI, DA GA NE BODO PODPIRALI.

Pariz. — Večkratni premier Briand je bil imenovan, da sestavi novi kabinet v Franciji, a ko je videl, da socialisti ne bodo podpirali istega je odločno odklonil to čast. Dokler niso socialisti šli imeli svoje seje je bilo splošno mnenje, da bo Briand prevzel mesto premierja. Briand je dejal, da bi on le v temu slučaju prevzel to mesto, ako bi bil siguran, da ima kabinet, ki bi ga on formiral podlago, na katero se lahko računa, da bo obstoj istega dolgotrajen.

Prvi korak, ki ga je nameraval napraviti Briand je dati na glasovanje predlogo o regulaciji napetega stališča francoske banke. Glede tega je Briand predlagal predsedniku Dommegue-tu naj bi se organiziral kabinet za 48 ur, ki bi predložil parlamentu načrt finančnega ministra De Monzie, povišati obrok bankovcev francoske banke. Prevladuje pa mnenje, da ta predlog ne bo sprejet, ako se pa le natanko premisli, se pa mora pripoznati, da je edini izhod iz zamotane finančne krize, katera je bila smrtni udarec Herriotovemu kabinetu.

Louis Louchet, najbogatejši človek Francije, bi dobil v novem kabinetu mesto v finančnem ministertvu. On se ne strinja s predlogom, naj bi se sestel takozvani osem in štirideset-urni kabinet glede predložitve načrta De Monzie parlamentu, kajti po njegovem mnenju, se lahko še nadalje izdaja kakor se je dosedaj čezmerno število bankovcev, ne da bi bilo treba zato privoljenja od parlamenta.

V splošnem je mnenje v političnih krogih, da prave rešitve vladne krize v Franciji ni za pričakovati, dokler ne bodo končane volitve v Nemčiji, kajti vspeh Hindenburga, kandidata nacionalistev bo imel velik vpliv tukaj.

Delavec bil ujet v grobu Collinsa.

Cave City, Ky. — Malo dni zahtevala jama v kateri počiva truplo Floyd Collinsa, ponesrečenega raziskovalca jam drugo žrtev, in sicer, delavca člana skupine izkušenih rudarjev, katere je najel Howard, brat ponesrečenega Collinsa, da bi spravili na površje truplo. Delavec Elmer Hays, je v ozkem rovu kopal v smeri proti točki, kjer se nahajajo zemeljski ostanki Floydja, naenkrat ga pa zasuje zemlja in je bila nevarnost za njega velika, bila bi tudi usodopolna, ako bi se tovariši ne nahajali v bližini, ki so po enournem napornem delu ga rešili iz neprijetnega položaja. Pri reševanju je bila nevarnost, da bi ne zasulo tudi tovariši.

— Hammond, Ind. — Joseph Cannon je hotel prekoračiti prago na križišču, ko v tistem trenutku pridrvi vlak in ga na mestu ubije.

— Število kokoši v Ameriki se ceni na 450.000.000 katerih vrednost znaša \$350.000.000; jaje se proda letno za \$60.000.000.

KONEC STAVKE

NA VIDIKU.

V Novi Škottiji se bje obupen mezdni boj dvanajst tisočev rudarjev, katerih družine žive v velikem pomanjkanju. — Premier kot posredovalec.

Sydney, Nova Škottija. — John J. Lewis, predsednik združenih rudarskih delavcev v Ameriki se je podal v Sydney na lice mesta, od koder so prihajala obupna poročila o velikem pomanjkanju v katerem žive družine 12.000 stavkajočih rudarjev. Mile so prošnje za pomoč, ki jih ti sužnji kapitalizma pošiljajo proti Ameriki, katere bodo gotovo vsaj deloma uslišane.

V ta upravičeni boj rudarjev je posegel vmes premier Armstrong in zavzel korake, kateri so po mnenju Lewisa edino pravi, da se bo prišlo do sprave med trpini in njihovimi izkoriščevalci.

Premier, vi se je ponudil za posredovalca je razmere natančno preštudiral in na tozadnji konferenci bo zastopal stališče, ki bo v obojestranskem interesu, in ki je edina prava pot iz tega boja. Zastopniki delavstva, ki so pozvani na to konferenco gojijo upanje, da bo prišlo skozi posredovanje premierja, vendar enkrat do toliko zaželjene sprave.

BREŽIČNI TELEFON.

Sanje o brezžičnem telefonu preko Atlantika so vesnične. Tajni poizkusi, ki so se delali v Angliji so se dobro obnesli.

London. — Na znanstvenem polju se zopet zaznamuje velik korak, ki se je dosegel potom elektrike. Tajni eksperimenti brezžične telefonije so se gojili prav marljivo med Ameriko in Anglijo. V Ameriki se nahaja tozadnja postaja na Rocky Point in v Angliji pa ena na Somerset in druga v Wiltshire. Ti eksperimenti so se tako dobro obnesli, da ni več daleč čas, ko bo odprta telefonična zveza preko Atlantika med Ameriko in Anglijo. Kako velikega pomena je ta iznajdba, bodisi iz trgovskega, kakor tudi privatnega stališča, ni treba povdarjati. Poročilo tudi pravi, da so eksperimenti pokazali, da je telefonirati tem potom ob solnčnem zahodu nemogoče in tudi nimajo upanja, da bi se ta nedostatek dal premagati. V poletnem času bo mogoče telefoniranje zjutraj, zvečer in ponoči; dočim ni od septembra do koncem aprila celi dan nobene zapreke, razen, ko solnce zahaja. Velikega pomena je tudi pri tej iznajdbi to, da konverzacija tem potom ne more nihče prestreči in jo sliši le stranka, kateri je namenjena.

— Buncombe, Ill. — George Elkins je obhajal pretečeni pondeljek svoj 100-letni rojstni dan. Ima farmo na kateri dela že 78 let.

Še dva tedna

je do prvega maja. Ako v tej kampanji se niste storili ničesar za razširjenje katol. tiska, storite to, te zadnje dni! Pridobite listu v tej kampanji, ki se zaključuje 1. maja vsaj enega novega naročnika na katol. dnevnik. Ali bodo šle tudi v tej kampanji naše prošnje mimo vas, ne da bi hoteli čuti ter v tem oziru storiti svojo dolžnost?!

KRIŽEM SVETA.

— Washington. — Vojnemu tajniku John W. Weeks se zdravje obrača na bolje. Njegova družina in prijatelji mu svetujejo, da naj izstopi iz Coolidgeovega kabineta in se poda v Evropo na oddih.

— Poslaništvo čiliske vlade v Južni Ameriki je obvestilo prezident Coolidgea o izročitvi mesta Tarata vladi v Peru. Plebiscit je pokazal, da je pretežnja prebivalcev mesta peruške narodnosti.

— Melbourne, Avstralija. — Na konferenci delavske stranke v Victoria je bila sprejeta resolucija, naj se naprosi izvrševalni odsek federalne delavske stranke, da se prične takoj z načrtom za pan-Pacifični kongres, na katerega bodo tudi vabljeni zastopniki delavstva in društva, ki delujejo za mir.

— Lewinstown, Ill. — Mc Laren, ugledni posestnik v Canton je bil aretiran, na podlagi obdolžitve, da je napadal ženske v tukajšnji bližini. Aretiranca straži močan oddelek, ker je prebivalstvo silno razburjeno in se oblasti boje, da bi ne prišlo do linčanja.

— Fargo, N. D. — Avto v katerem so se vozili otroci je zdrknil raz mostu v Red reko pri Perley, Minn. Trije so utonili dva sta se rešila.

— Chicago, Ill. — Iz državne bolnišnice za umobolne v Dunning so pobegnili trije pacienti, med temi tudi John Skubic, star 21 let iz Jolietu, Ill.

— Varšava, Poljsko. — V vasi Turkovice se je poročil v petič štirikratni vdovec Aleksander Kulas, star 80 let, in sicer z 22-letno mladenko. Njegova četrta žena je šele pred par meseci umrla. Na dan poroke je cela vas demonstrirala proti temu početju trapastega starca.

Iznajditelj prvega avtoja umrl.

Kokomo, Ind. — Elwood Haynes, pionir v avtomobilski industriji je v 68. letu starosti na svojem domu v tukajšnjem mestu preminul. Pokojnik je iznajditelj prvega vozila v Ameriki, ki se je premikal po ulici, ne da bi bilo treba konj, ampak potom stroja, kateremu je dajal potrebno moč gasolin. 4. julija leta 1894. se je prvič pojavil na ulici "koleselj" brez konj. Vse je drlo za njim in ga občudovalo, kajti ko je Haynes skozi dve leti študiral in belil glavo, kako bi vesničil idejo vozila, ki bi se premikalo potom stroja, se mu je vse smejalo. Na omenjeni dan je pa završalo po ulici Kokoma in predmet govora vsega prebivalstva ni bilo drugega, kakor uresničenje ideje vozila brez konj, kateremu so pozneje dali ime avtomobil. Vozil je takrat s hitrostjo 8 milj na uro.

— Chicago, Ill. — Michael Pascucci, star 12 let se je igral na strehi Morand Bros tovarne na 906 S. May St. od koder je padel na tlak in bil na mestu mrtev.

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

WALTER CUNNINGHAM

ZASTRUPLEN.

Prvo truplo, ki so ga izkopali v svrhu preiskave je po izjavi kemista vsebovalo strup. — Vdova je padla zopet skupaj, vsi znaki kažejo, da je ona kriva česar se jo obdolžuje.

Gary, Ind. — Prvo truplo, ki so izkopali od umrlih članov družine Cunningham je bilo ono Walterja, starega 10 let. Kemist je preiskal gotove organe in pronašel, da je deček umrl vsled zastrupljenja. Najbrže se bo isto našlo pri vseh umrlih članih družine. Splošno se sodi, da je brezdomno vdova Cunningham morila svojega soproga in svojih štirih otrok, katere peti se nahaja v kritičnem stanju v bolnišnici, kjer se zdravi tudi radi zastrupljenja.

Vdova, ki se nahaja v ječi v Crown Point je v torek zjutraj zopet padla skupaj in je trajalo par ur, predno je prišla k sebi, tako so morali odločiti preiskavo glede njenega duševnega stanja, katera bi se morala vršiti v torek popoldan.

Oblasti se bavijo sedaj le z natančnim raziskovanjem in nočejo podati nobene izjave glede krivde kateregakoli. Ko pa bodo imeli vse dokaze skupaj, da so umrli člani družine bili zastrupljeni z arzenikom, potem se bo lahko reklo, da je sumnja na vdovo, oziroma mater opravičena, ker se je našlo v njeni posesti strup.

Kitajska proti otroški sužnosti.

Shanghai, Kitajsko. — Na Kitajskem se že dalje časa razna društva zavzemajo za odpravo otroške sužnosti. 22.000 otrok v starosti spod 10 let dela po raznih tovarnah v temu mestu po 12 ur na dan in na vsake 14 dni se jim da en dan prosto.

Dame Adelaide Anderson, bivša glavna tovarniška nadzornica je dejala, ko je videla te nežne ročice otrok pri delu, da je to v pravem pomenu besede otroška sužnost in da se to mora odpraviti.

Ako bo predloga sprejeta, potem se bo prve štiri leta prepovedalo zaposljevati po tovarnah otroke stare spod 10 let in po preteku štirih let, bo ista prepoved veljala za otroke spod 12 let.

— Washington. — Poročnik Thad Johnson, letalec je poslal sledeči brzojav svojemu poveljniku: Radi defekta pri letalu sem se spustil s padalno pripravo srečno na zemljo. Letalo, ki je uničeno ne morem najti, ko ga najdem se vrnem.

— Chicago, Ill. — Michael Pascucci, star 12 let se je igral na strehi Morand Bros tovarne na 906 S. May St. od koder je padel na tlak in bil na mestu mrtev.

Iz Jugoslavije.

BITKA V NARODNI SKUPŠČINI. — IZMIŠLJENO PISMO PAPEŽEVEGA TAJNIKA. — DOKAZ IZPRED SODIŠČA O KORUPCIJI ŽERJAVOVCEV. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Boj za osvoboditev Slovenije in Hrvaške.

Boj za osvoboditev Slovenije in Hrvaške izpod centralističnega jarma in iz krempljev liberalnih korupcionistov je stopil v novo dobo. Iz pešice slovenskih poslancev SLS, ki se že štiri leta bijejo za Slovenijo, njeno gospodarstvo in njeno kulturo je zrastle enotna in trdna srbo-hrvatsko-slovenska fronta. Ustvaril se je Blok narodnega sporazuma in ljudske demokracije. V tem bloku so vsi Slovenci in Hrvatje ter velik del Srbov. Ta blok sedaj skupno bije veliki boj za gospodarsko osvoboditev države in korupcije ter za sporazum med tremi narodi.

V narodni skupščini je predsednik opozicije, poslanec Davidovič prebral program bloka narodnega sporazuma. Ta program obstoji v bistvu v tem: sporazum med narodi na podlagi enakopravnosti, demokratske vladavine po angleškem vzorcu kjer je kralj samo predstavnik države, vlada pa se mora vedno poveriti večini. samouprave (avtonomija) vseh edinic od narodne skupščine do občine, gospodarsko delo na podlagi stanovskega sporazuma, odklanjanje vsake diktature, dvig kmetskega stanja na podlagi zadružništva.

Cilj bloka je, urediti notranje razmere in da se upostavi ugled domovine v tujini.

Dr. Honjec je v skupščini omenil liberalno zlorabljenje vere in Cerkve ter papeža v svoje sleparske namene pri volitvah, kakor so celo dali natisti izmišljeno pismo papeževnega tajnika, kar je spravilo liberalce v veliko sramoto.

Govoril je tudi g. Smodej, ki je navedel dokaze izpred sodišča, kako je bilo iz Nemške Avstrije utihotapljenih 6 milijonov kron, katere je utihotapil direktor Žerjavove banke, a ker je bil takrat Žerjav podpredsednik deželne vlade je ostalo nekaznovano.

Kočija s konjem v ribniku.

Zgodila se je tik pred Mariborom nenavadna avtomobilska nesreča. Kočijažu mesarja Vlahovića je na Betnavski cesti nenadoma pripeljal nasproti, neznan avto, katerega se je konj tako ustrašil, da je zdril naravnost v bližnji ribnik ob državni cesti. Preden se je kočijaž zavedel nesreče, je bil s kočijo in konjem v globokem ribniku z blatnim dnom. K sreči je bila cesta radi praznika zelo obljudena. Ljudje so takoj prihiteli na pomoč in dvema pogumnima možema se je posrečilo, da sta kočijaža rešila sicer gotove smrti. Konj pa je v ribniku utonil. Avto je odpeljal dalje, ne da bi mogli ugotoviti identiteto.

Senzacionalne najdbe v Postojnski jami.

Poročajo o važni najdbi v Postojnski jami, kjer gradijo podzemsko železnico, ki pojde do vznožja takozvane Kalvarije. Da bo mogoče transportirati v jamo lokomotivo, ki bo lahko prevažala 150 ljudi, so morali začeti kopati na doslej nedotaknjenem terenu. Pod sta-

rimi zidovi, katere cenijo prebivalci, da so vsaj sto let stari, so kopači zadeli na zanimive predmete. Našli so slonove zobe, kosti jamskih hijen, preostanke leoparda, medveda in kosti velikega gavranu. Kakor sodijo izvedenci, izvirajo vsi ti ostanki iz kraške faune pred 30.000 leti. Natančna proučevanja s strani strokovnjakov bodo povedala mogoče še kaj podrobnosti. Vsekakor je najdba zelo zanimiva, če pa je brez reklamne primesi za obisk Postojnske jame, to se bo še pokazalo.

SAMOMOR V HOTELU "SOČA."

V četrtek 26. m. m. zvečer se je oglašil v hotelu "Soča" v Ljubljani mlad tujec in zahteval sobo. Prijavil se je pod imenom Franjo Šatel iz Zagreba. Tujec se je s sobarico pred izpolnitvijo prijavnih formularjev ves čas šalil in ni kazal nikakih znakov razburjenosti ali žalosti. Ošel je zgodaj v posteljo in vrat sobe ni zaklenil. Drugo jutro, ko je budila sobarica Ana Berber goste po hotelskih sobah, je opazila, da so vrata Šatlove sobe samo prprta. Sprva je samo potrkala, ker pa se ni nikdo oglašil je radovedno pogledala v sobo. Na veliko presenečenje je opazila gosta na postelji kot mrtvega, iz dveh steklenic na tleh pa ji je udarjal v nos oster duh po lizolu. Vsa preplašena je sobarica hitela na cesto po stražnika, ki je obvestil o slučaju policijsko direkcijo. Na mesto je takoj prispela komisija in našla nesrečneža v nezavesti. Ugotovilo se je takoj, da je izpil dve steklenici koncentriranega lizola. Nezvestnega tujca so nato prenesli v prispeli rešilni voz in ga odpeljali proti bolnišnici, vendar pa je zdravnik pred bolnico konstatiral, da je samomorilec že izdihnil.

Pozneje se dognalo, da je samomorilec 28-letni poslovodja konzuma v Ljubnem Franc Bizjak. Imenovani je tekom daljšega časa poneveril večje svote denarja na račun podjetja. Zapušča družino.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in li-

rah so bile večerjale sledeče:

Skupno s poštino:

500 — Din ..... \$ 8.80

1.000 — Din ..... \$ 17.25

2.500 — Din ..... \$ 43.00

5.000 — Din ..... \$ 85.50

10.000 — Din ..... \$ 170.00

100 — Lir ..... \$ 4.90

200 — Lir ..... \$ 9.45

500 — Lir ..... \$ 22.75

1.000 — Lir ..... \$ 44.25

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakazuje po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MT TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICILijo PA POŠTI KAKOR TUDI BRZJOVA

NO.

Vse pošiljatve naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & CEŠAREK

70-9th AVE, NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America.
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
AUSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Glavni namen Lawndalskih socialstov.

Glavni namen ruskih boljševikov je bila revolucija, nasilen prevrat ter zaseda vladajoče mesto in podjarmiti nasprotno misleče ljudstvo. To se jim je posrečilo in danes vidimo v Rusiji večje krvnike, ki vladajo bolj brezobzirno, kot so bivši ruski carji. Tako v Rusiji. Kako pa je v tem oziru med našimi slovenskimi rdečimi bratci? Prav enako!

Peščica ljudi na Lawndale se je organizirala pred par leti v znani socialistični zvezi. Ta zveza je živovarila in ni mogla nikamor. Prihajali so Kristan in drugi celo iz starega kraja, da bi inkeirali življenske sile, ali zastoj je bilo. Zvezi niso glasilo je hiralo od leta do leta. Vsi darovi niso bili zadostni, da bi vzdrževali z njim svoje glaslice. Ravno tista grupa rdečkarjev se je zmislila nov trik. Sami niso mogli nikamor kljub vsem poskušnjam. To zlasti priča njih 20-letno delo vanje, ki je doseglo komaj nekaj nad 700 naročnikov na njih glaslice. Na milwaški konvenciji so se pokazali in pravi luči. Skrupicali so skupaj znano resolucijo, katera jim daje moč zlorabiti enotnost glasilo za njih rdeče propagande. Tako vidite v enotnostni listu neprestane reklame za socialiste in nič novega ne bo, če se bo enotni obesilo na rame še druge stvari. Ljudje, kakoršni so lawndalski socialisti so zmožni vsega in nobenega razočaranja ne bo, če bo ta rdeča gospoda pogruntala kake nove skime za eksploatacijo podporne organizacije.

Kdor le malo premišljuje, kako spretno so ociganili slovenski narod za 60 tisočakov za milijonski fond, katerega so pa izčrpali za vse kaj drugega, kakor so narodu obljubovali, ta ne bo mnogo zaupal lawndalski gospodi. Zakaj nepobitno dejstvo je, da ti ljudje so še vedno narod varali in slepili.

Vrhu vsega tega pa gojijo lawndalski socialisti glavni namen: iztrgati in zamoriti v vsakem slovenskem srcu vero v Boga in zvestobo sv. katol. cerkvi. Kajti v svoji pretkanosti vedo, da dokler bo slovensko ljudstvo sledilo svojim najboljšim in najzvestejšim voditeljem duhovnikom, da toliko časa bodo nedostopni za njih protisrčne hujskajoče nauke. To je tudi jasno kot beli dan. Kjer najdemo po slovenskih naselbinah dobro urejene slov. župnije, tam so socialisti brez moči ali pa za nje sploh ne vedo. Zato je lawndalski rdeči gospodi slov. duhovnik največji trn v peti. Psujejo ga, klevetajo o njem, da presegla vse meje človeške dostojnosti. Zakaj, kakor hitro je ljudstvo brez voditelja, tam se ti nepoklicani rdeči vitezi hitro usilijo za voditelje, tam nastane za njih ugodno polje, kjer njih pšenica zori. Zato so zadnje čase otvorili svoj rdeči ogenj in bombardirajo z vso silo našo slovensko duhovščino. Najbolj delavne, najbolj napadajo. Lawndalski dnevnik, ki ga izdajajo na enotnostne stroške, je ogledalo najnagnusnejše gonje proti veri in duhovščini, ki jo mora podlo nizkotno človeško srce zamisliti. In to se dela na račun članstva v finančnem in moralnem oziru. Zakaj članstvo, ki za vse to plačuje je odgovorno za financno, kolikor to stane, in v moralnem oziru nosi neodpušljivo odgovornost, ker na vse to molči in ne da ukora ljudem, ki zlorabljajo njih zaupanje.

Iz vsega tega vsak lahko razvidi principiálni namen lawndalskih rdečih socialstov, ki vstrajajo na tem, da se slov. trpin delavca odrta proč od cerkve in vere in nato tranira v revolucionarja in upornika. Pogubiti ga hočejo moralno in

duševno. Posledice tega satanskega delovanja naših socialistov se že kažejo po vseh naselbinah. Slovenski mož, slovenska žena sta doslej spoštovala zakrament sv. zakona kot najvišjo božjo in cerkveno postavbo. Danes se slovenske delavske družine po več naselbinah razporočujejo. Otroci brez staršev tavajo potem brez vsakega nadzorstva. Prakticiranje omejitve rojstev se usiluje po teh modernih rdečih Herodih našemu narodu na debelo. Kam bo vse to naš narod privedel? In za moralno odgovornost se ti Herodi toliko menijo, kakor za lanski sneg. Njih glavni namen je poruvati iz slovenskih src vero v Boga, človeka poživati in mu vzeti vsak čut do poštenega krščanskega življenja. To so torej dobrine, katere lawndalski socialisti v potu svojega obraza usiljujejo slovenskemu delavstvu v Ameriki!

Joliet, Ill.

Nesreča resnično nikdar ne počiva. Zadnje soboto večer je nastal v slovenski šoli sv. Jožefa ogenj. Ker je bila ravno velika sobota so se otroci zbirali v šolskih prostorih za procesijo pri Vstajenju. Ena izmed č. šolskih sester opazi z drugega nadstropja, da šviga plamen iz odprtine izpod prostora, kamor spravljajo šolske stvari. Č. sestra je hitro obvestila druge sestre nakar so izpeljale šolske otroke v lepem formacijskem redu iz šole. Po klicanih je bila požarna brambca, ki je ogenj hitro omejila in pogasila. Vodja ognjegascjev je pohvalil č. šolske sestre, da imajo šolske otroke izbornu trnirane za take slučaje. Kajti, ako bi nastala med otroci v takem slučaja zmešnjava bi lahko marsikateri izmed otrok zgubil življenje. Kako je ogenj nastal ni pojasnjeno.

Ker ni upanja, da bi v našem mestu bilo dovoljeno obratovati pivovarnam, so postavljene napredaj kar dve joliet-ske pivovarne. Ena je takozvana The Joliet Products Co. preje Sehring pivovarna. Druga pa je The Joliet Citizens Brewery.

Mr. Leo Mladich potovalni zastopnik "Amerikanskega Slov. — Edinost" in nabožnega lista "Ave Maria" je obiskal koncem zadnjega tedna našo naselbino radi oglasov za majniško številko "Ave Maria," ki bo izšla v posebni izdaji za letošnji maj.

Izobraževalno društvo "Triglav" priredi prihodnjo nedeljo 19. aprila svojo dramsko predstavo "Sad Greha" v Sloveniji dvorani.

Umrl je te dni Frank C. Blatnik iz Bridge Streeta. Pokojni je bil med zadnjo vojno pri vojaki. Zadnje čase se je bavil z grocerijsko trgovino v družbi z nekim Feehanom. Sorodnikom naše sožalje, pokojniku pa R. I. P.!

Poročevalec.

Cleveland, Ohio.

Iz naše velike slovenske me-

tropole se prav malokdaj vidi-jo kaki dopisi. Dasiravno je med nami vsakovrstnega življenja vse polno, tako na društvenih, kakor na gospodarskih poljih i. dr.

Velikonočne praznike smo praznovali na jako lep slovesen način. Kakor vedno se je tudi to pot pri nas obhajalo Vstajenje Gospoda Zveličarja na kar najbolj slovesen način. Cerkev sv. Vida je bila polna vernega ljudstva, kakor je vedno ob takih običajih.

Posebno živahno se deluje družne čase na polju katoliških društev. K. S. K. Jednota je zadnje čase silno pridobila na članstvu. In to še ni vse, kakor vse kaže, bo naša katoliška jednota še le začela s pravim delom v naši slovenski metropoli. Doslej so delali in agitirali samo drugi. A sedaj se dviga kviško K. S. K. J. Slovenci v ameriški Beli Ljubljani ne smemo mirovati, dokler ne bo imela ta častitljiva katoliška organizacija tudi največ svojega članstva v naši metropoli. To je dosegljivo, ako le hočemo vsi na delo brez izjeme.

Te dni je naša slovenska banka The North American Banking and Saving Co. tudi iznenadila s svojim poročilom ob svoji petletnici, kako je napredovala s svojim poslovanjem. Krasni napredek je, ki ga moremo biti vsi Slovenci v Clevelandu jako veseli, kajti glavna podlaga vsakemu narodu je gospodarska podlaga.

Kakor je nas obvestila tiskovna družba Amerikanski Slovenec — Edinost, začne te dni z veliko kampanjo v naši naselbini za pridobivanje novih naročnikov. To kampanjo bo vodil znani glavni potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je rojakom po naši naselbini že dobro poznan. Rokaje se prosi, da naj tudi sami tekot tega časa dvignejo v naši naselbini agitacijo za katoliški dnevnik, ki je nam največja potreba. Vrlemu zastopniku Mr. Leo Mladichu želimo najboljše uspeha v tej kampanji!

Ponesrečil se je te dni, pri delu rojak F. Strniša, ko je padel s precej visokega in si zlomil nogo. Nahaja se v bolnišnici.

Preminul je po kratki boleznir rojak Fr. Hrovat pri svoji sestri Mrs. Globokar na 62. cesti.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista in listu A. S. — Edinosti pa želim, da bi dosegel 1000 novih naročnikov v tej kampanji!

J. N.

Waukegan, Ill.

Cenjeni urednik: — Ne samo pri vas, ampak tudi pri nas smo obhajali lepo velikonočno Vstajenje v naši cerkvi. Kakor običajno vsako leto, tako smo tudi letos imeli lep Božji grob, katerega so čuvali naši vrli vitezi sv. Jurija v svoji uniformi, kar je dalo velikemu tednu še večji uniformični sijaj. V soboto večer ob pol 8. uri smo imeli Vstajenje. Lepo je bilo in ljudje so vzklikovali, da tako lepega Vstajenja še nismo imeli. Vstajenje je vodil domači g. župnik preč. g. Father Francis Ažbe ob asistenci dveh tujih gospodov. V procesiji so korakali v svojih uniformah vitezi sv. Jurija, kar je bilo zelo lepo. Tako tudi šolska mladina je v procesiji naredila na vse najlepše vtise. Naši korni pevci so se tudi to pot kar najbolj postavili. Posebno pa še naši farni Orchester, ki obstaja z naših mladih fantov je lepo sviral med procesijo pri Vstajenju in pri velikih maši na Veliko nedeljo. Vsi smo jih občudovali, da so se v tako kratkem času tako lepo izurili za tak nastop. Od teh pričakujemo še mnogo. Pozabiti ne smemo tudi naših vrlih pritrkovačev. Da bi bili Vi drugi po Ameriki čuli, kako lepo in mlo so peli svojo velikonočno pesem naši zvonovi, bi ostrmeli. Našo naselbino imenujejo razni navihanci da je ameriška Vrhnik. Toda povsem vsem, da na veliko soboto in na veliko nedeljo smo bitali starokrajsko Vrhniko, če ne z drugim gotovo z lepim pritrkavanjem v zvoniku cerkve Matere Božje. V nedeljo so že ob štirih jutraj začeli pritrkavati v zvoniku in nadaljevalo se je v jutru in celo dopoldne. Kaj takega sem prepričan, da niti v Ribnici na St. Clairju ne zmorejo!

Da smo pa obhajali Vstajenje in Velikonoč po pravih vrhniških predpisih zato so skrbeli naši slovenski mesarji v naši naselbini z dobrimi prekaženimi žolodci, katere znajo v Waukeganu najboljšje izdelavati. Mr. Drašler na deseti cesti jih je zadnje tedne komaj dovolj napravil prekadil, da mu je bilo mogoče zadovoljiti svoje odjemalce. Seveda s takimi stvarmi pa neoporečno gre skupaj dobra kapljica, ki se jo naredi po Noetovih receptih.

(Dalje na 3. strani.)

"Katoliško časopisje ima nalogo, da razkriva zlobne nakane sovražnikov sv. Cerkve; da podpira prizadevanje pastirjev svetišča Gospodovega. Zato so pa katoličani dolžni, da dobro katoliško časopisje tudi krepko podpirajo. Odrečejo naj slabemu tisku vsako zanimanje in soudeležbo; dobremu tisku pa naj — kolikor je v njih moči — pomagajo, da se okrepi in da napreduje." — Zapisal papež Leon XIII. pred 36. leti.

Te naloge, katero naklada v zapisanih besedah katoliškemu tisku sam papež Leon XIII. se je skušal naš list držati od svojega začetka in jo bo nadaljeval dokler bo izhajal.

Amerikanski Slovenec že 34 let izvršuje to nalogo in jo sedaj združen z Edinostjo vedno krepkeje vrši naprej. Seveda našim nasprotnikom, katerim sti najzvestejši spremljevalki v življenju zlobnost in laž je naš list v svoji odločnosti velik trn v peti. Toda mi ne damo ničesar nato, kaj klevetajo o nas naši nasprotniki, kakor so zlasti Prosveta in Gl. Naroda. Kajti nekaj napačnega bi bilo v naših vrstah, ako bi taki listi kot sta imenovana nas hvalili. Zakaj zavedamo se, da dokler bodo nas taki listi napadali, toliko časa bomo na pravi poti. Bomo delovali za napredek katoliške misli in dokler bomo tako, bodo naši nasprotniki lajali in klevetali. Zato katoliški Slovenci, tembolj, ko bodo nas napadali taki listi, tembolj delajmo za napredek katoliškega tiska. To je najboljši odgovor našim nasprotnikom.

Zato pa rojaki pojdemo te dni z vso močjo po vseh naselbinah vsi na krepko delo za katoliški dnevnik. Prav vsakdo izmed nas naj skuša pridobiti te dni vsaj enega novega naročnika na katol. dnevnik. Od te agitacije veliko zavisi. Namreč zavisi, kdaj da bomo dobili Slovenci katol. dnevnik. Ali ga bomo dobili takoj, ali bo treba še naprej prositi in prositi, da se bo narod prebudil in spoznal, kaj ima storiti, da bo dobil katol. dnevnik.

Potrebo katoliškega tiska smo vam že tolikrat naslikali, da brezdvomno sleherni Slovenec ve, da je katoliški dnevnik najnujnejša potreba katol. Slo? vncem v Ameriki. Zato smo tudi prepričani, da bo vsak v tej kampanji storil svojo dolžnost ter pomagal v vsej svoji moči da se katol. dnevnik doseže čimpreje.

Katoliški Slovenci moramo dobiti svoj katoliški dnevnik!

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.
Iz angleščine prevlel
Peter M. Černigoj.

Obnašanje te ženske je nekako budilo Tuino pozornost, zakaj neprestano je pogledovala k zvezdoznancu Kakuju, ki se je ves razživel v njeni navzočnosti in se ji smehljaj, kakor da je spoznal v njej staro prijateljico. Ko je prišla druga dvorjanka na vrsto, da streže faraonu, se je Merita umaknila h Kakuju in mu je za zaslonom svoje široke pahljače naglo nekaj povedala, kakor da se dogovarja z njim; on ji je prikimal, da se strinja, nato pa sta se zopet ločila.

Slavnost je trdno potekala. Slednjič so se odprla vrata in pojavili so se sužnji z mumijo mrlja, ki so ga postavili na noge v pročelju dvorane, na kar je stoloravnatelj zaklical:

"Pijte in bodite srečni, vsi vi mogočnja-

ki zemlje, ki ne veste, kako kmalu boste temu-le enaki!"

To prinašanje mumije je bil za star običaj, toda tak, da so ga bili splošno zavrgli, tako da je Tui, ki ga ni bila videla doslej, gledala radovedno, a malce dovoljno.

"Zakaj vlačiš mrtvega kralja iz groba

v svet življenja, stric?" je vprašala in pokazala na kraljevska znamenja, s katerimi je bil mrljič opremljen.

"To ni kralj, veličanstvo," je odgovoril Abi, "marveč samo kosti kake nizke osebe, morda celo samo kose lesa, ki nosi urej in žezlo v čast faraonu, našemu prvemu gostu."

Tui se je nagubančilo čelo, faraon pa, ki je bil preslišal ta razgovor, se je žalostno nasmehnil in je rekel:

"Bridko veselje, brat moj, človeku, ki je star in bolan in ni več daleč od večnega bivališča, kakor jaz. Pa kaj bi godrnjal — ni me treba spominjati, kaj čaka mene in vse nas!" Naslonil se je v svoj stol in vzdihnil. Tui ga je plašno pogledala.

Tedaj je Abi ukazal, naj mumijo odnese; dolgo se je opravičeval in izjavljal, da so jo prinesli samo zato, ker je to davna navada v Memfidi, ki ne menjava svojih običajev kakor Thebe. Pristavil je, da je to truplo ali podoba — sam ni vedel, kaj je, ker ni hotel raziskovati — gledalo vsaj na trideset faraonov, ki so danes vsi prav take mumije; rabili so jo že zdavnaj pri kraljevskih slavnostih, preden so vlado prenesli v Thebe.

"Če je tako," ga je prekinila Tui, ki je bila jezna, "je čas, da jo pokopljete, če je meso in kost, ali sežgite, če je les. Toda faraon je truden. Ali dovoliš, da odidemo, stric moj?"

Abi ni odgovoril, marveč je vstal in Tui je mislila, da hoče razpustiti družbo. Pa ni bilo tako, marveč je dvignil veliko zlato kupo vina in je rekel:

"Preden odidem, gostje, naj pije Memfida dobrodoščilo mogočnemu gospodu obih dežel, ki je danes prvikrat med svojim dolгим in slavnim vladanjem počastil naše mesto s svojo navzočnostjo. Kakor mi je sam ravnokar rekel, je moj kraljevski brat slaboten in betežen in ne moremo upati, da pride še kdaj v belozido Memfido, kadar nas zapusti. Toda bogovi so mu k sreči dali potomca, ki so mu ga dolgo časa odrekli, to ljubeznjivo hčer, ki sedi z njim na prestolu in ki bo, kakor smo prepričani in kakor prosimo bogove, kraljevala za njim, kadar on blagovoli oditi v Osirisovo kraljestvo. Vendar nam je težko, prijatelji, da bi bil blagor in prestol Egipta odvisen od enega samega slabotnega življenja. Zato se glasi moja napitnica: Naj bi kraljica Neter-Tui, Amenova Jutranja zvezda, Hathora, Močna v lepoti, ki je zavnila toliko snubcev, našla, preden odide od nas, sebi primerneža moža, soproga kraljevske krvi, vajenega v umetnosti vladanja, čigar moč in spretnost bi podpirala, njeno žensko slabotnost in neizkušenost v tisti težki uri, ko se bo znašla sama."

Družba, ki je dobro razumela skriti zmisel in namen tega govora, je vstala in je-

la divje kričati, kakor je bila naučena, ter je praznila kupe v zdravje faraona in Tue klicaje:

"Poznamo tega moža. Vzemimo ga, slavna kraljica, vzemi ga, Amenova hči, in vladaj večno!"

"Kaj neki hočejo?" je mrmral faraon. "Ne razumem. Zahvali se jim, hči moja, moj glas je preslab; in potem pojdiva."

Tui je torej vstala, ko so gostje slednjič pomirili, se ozrla naokrog s svojimi žarečimi očmi ter spregovorila z jasnim glasom, ki je segel do zadnjega kota dvorane:

"Moj oče faraon in jaz, kraljica Zgoranj in Spodnjih dežel, se vam zahvaljujemo, prebivalci tega mesta, za vaše vdane pozdrave. Toda kar se tiče besed, ki jih je govoril princ Abi, moram izjaviti, da jih ne razumeva. Bogove prosim, naj bi faraon v slavi vladal še mnogo let, toda če odide in jaz ostanem, vedi, ljudstvo moje, da se ti ni nič bati slabotnosti in neizkušenosti tvoje kraljice. Vedi tudi, da si ne iščem moža in da bi ga, če bi ga iskala, nikoli ne našla med obzidjem Memfide. Dobro spite, podložniki in ti, stric Abi, kakor hočeva tudi midva storiti, če nam dovoliš, da odideva."

Nato se je obrnila in prijala očeta za roko ter brez nadaljnjih besed odšla; Abi pa je ostal in je strmel v svoje goste, gostje pa so strmeli vanj.

Iz življenja in sveta.

SKRIVNOSTNI SNUBAČ.

Na vesti ima umore in druge zločine. — Končno je prišel v roke pravice, kateri bo dal odgovor za svoje zločine.

Novosadska policija je napravila pred kratkim redek lov. Posrečilo se ji je namreč aretirati enega onih težkih mladeničev, ki znajo tajinstveno zakrivati svoje zločine. Gre za sledečo kriminalno afero:

Dne 23. m. m. je prišel k vdovi Mili Letič v Novem Sadu neki možki, ki je izročil gospe pismo njene sestre iz Skoplja. Letičeva je to silno preseñetilo, ker je davno prekinila vse stike s svojo sestro. V pismu se naproša Letičeva, naj sprejme donositelja pisma kakor brata in mu gre v vsakem oziru na roko. Pismo pa je bilo datirano: Novega Sada. Donositelj pisma se je predstavil za Dušana Pajiča in ga je Letičeva v resnici sprejela z vso gostoljubnostjo. Po večerji je izjavil, da je izmučen in prosil, da sme spat. Vdovi se je zdela vsa stvar zelo zagonetna in je zato pokazala pismo svojim sorodnikom. Iz previdnosti so tudi nadzirali stanovanje vdove. Pajič je ob 6. zjutraj odšel z doma se opoldne vrnil in zahteval, da se mu pismo vrne. Letičeva mu je odgovorila, da je pismo že uničila.

V resnici pa je izročila pismo znanemu kriminalistu dr. Milanu Sekuliču.

Preiskava je imela vspeh, narkar je bil Pajič aretiran. Pri zaslišavanju je izjavil, da je pismo ponaredil, da pride na ta način v zvezo z Letičevo, ki jo hoče poročiti. Policija pa tej izpovedi seveda ni šla na lim. Letičeva je namreč precej starejša, na drugi strani pa se je Pajič obnašal jako sumljivo in je imel očitno druge načrte.

Nadaljna preiskava je doglala, da je Dušan Pajič velik zločinec, ki ima na vesti celo vrsto grehov. Leta 1912. je zabil novosadskega gostilničarja Drago Bujina na svoj dom, ga umoril in oropal, njegovo truplo pa vrgel v klet in je pokrtil tamkaj z veliko cementno ploščo. Bujina je Pajič ustrelil s samokresom, ko je spal. Morilec je bil aretiran in obsojen na 15 let težke ječe. Leta 1918. pa je pobegnil iz zapor in izvršil od tedaj celo vrsto drznih vlovov, ropov in goljufij. Desetkrat je bil med tem že kaznovan in zaprt, a je vedno pobegnil. Pajič trdovratno zanika vsako krivdo, vendar pa ima policija proti njemu že toliko obtežilnega materiala, da bo končno vendarle moral razkriti svoje tajnosti in skrivnosti. Domneva se, da tudi z nepričakovanim posetom pri bogati vdovi ni nameraval ničesar do-

brega in da se ima Letičeva zahvaliti le izredni sreči, da je ušla sigurni smrti.

Zasledovanje okoli sveta.

Poleti 1922. je obiskala Nemčijo mednarodna družba tatov in ponarejevalcev čekov. Družba je kradla vseprek, najraje se je oglašala pri draguljarjih in v bankah, kjer je izmikala drage kamne, zlate predmete in pa čeke.

Nemški policiji se je posrečilo aretirati in zapreti samo enega člana tatinske družbe, moža po imenu Blindbauma, katerega so prijeli v Berlinu. Prišel je pred sodišče, kjer je bil obsojen na večletno ječo. Ime Blindbaumovih tovarišev pa ni mogla policija izvedeti za nobeno ceno. Končno se ji je posrečilo doznati, da je vodil tatove ruski trgovec Gantz, ki se je izdajal za juvelirja. Gantz je stanoval v Berlinu. Imel je stanovanje, obstoječe iz devetih sob. Ko je videl, da se nahaja v pasti, je ostavil svojo družino in pobegnil iz Nemčije. Policija mu je sicer skušala prekrizati načrt, a Gantz je bil bolj prebrisan kakor agenti, katere je ukanil za njihovo večino. Posrečilo se mu je prekorčiti mejo nemške države in dospeti v inozemstvo. Tam je nadaljeval svoj tatvinski posel. A ko je prišla za njim tirailica berlinskega redarstva, mu ni preostalo nič drugega kakor da beži pred zasledovalci in lastno senco. Zasledovalci iz Berlina so mu bili neprestano za petami. Neka banka je poslala za njim detektiva po celem svetu. Agent se je moral seliti iz države v državo, stikati za Gantzem. Zasledil ga je v Južni Ameriki in ga aretiral v mone-tu, ko je pričakoval svojo družbo.

Detektiv je spravil Gantza na nemški parnik. V Colonu, ki tvori vhod v pristanišče Panamskega prekopa, se je Gantz izmuznil in se je hotel pomešati med ljudmi. Detektiv je beg pravočasno opazil in ga zajel ter peljal nazaj na parnik. Ko je ladja dospela v Severno morje, so predrznega tatu vzeli v oskrbo nemški kriminalni uradniki, ki so ga prepeljali preko Hamburga v Berlin, kjer pride sedaj na zatožno klop.

Dobro pogodil.

Berlinski zdravnik dr. Friedrichs je bil zelo originalen in surov. Neka njegova pacientinja ga je bila že večkrat ujezila in je ni maral. Nekoč ga sreča na cesti, in preden ji je mogel uiti, ga je že imela in mu na dolgo in široko razlagala, kaj jo teži. "Dobro," je rekel, "bomo takoj pogledali. Zaprite oči in pokažite mi jezik." Naredila je tako, on je pa v

največji hitrosti izginil za bližnjim vogalom.

Med enakimi.

Pri Dunaju je velikanski park, Prater nmenovan. Prej je bil odprt samo dvoru in plemstvu, cesar Jožef II. ga je pa odprl vsem meščanom. Dvorjani so bili zato zelo hudi in so se pritožili pri cesarju, češ da ne morejo biti odslej nikdar več v fini družbi in "med enakimi." Cesar je odgovoril: "Če bi hotel biti jaz med meni enakimi, bi moral stopiti dol v kapucinsko grobnico, kjer počivajo moji pradedi."

Muha more leteti silno daleč.

Napravili so poizkus in so našli, da se je domača muha oddaljila do 24 km. To je velikega pomena pri nalezljivih boleznih, ki jih morejo muhe prenašati. Pomniti je treba, da more muha n. pr. prileteti iz Kamnika ali Kranja v Ljubljano in pa tudi obratno in tako prenesti bolezenske kali. Zgodi se pa to v kratkem času. V enem dnevu se morejo muhe razleteti v okraju do 15 km.

Nad 5000 ljudi utone vsako leto v Nemčiji.

Raditega predlaga neki nemški list, da bi se v srednjo šolo uvedlo obvezno učenje plavanja, da bi se tako vsak učenec priučil plavanju. Nekatera mesta so se za to že pobrigala in snujejo poletna plavališča in zimske bazene. V Berlinu nameravajo tak pouk uvesti že v ljudsko šolo.

Črnogorski emigranti se vračajo.

V letih 1918. in 1919. mnogi Črnogorci, ki so ostali zvesti dinastiji Petrovič-Njegoš in ki so pod tem režimom zavzemali odlična mesta, niso mogli pojmiti pomena historičnega momenta, ki je nastal leta 1918. ter so se v velikem številu začeli izseljevati. Nekateri so šli v Italijo, drugi v Ameriko. Čas je potekal in oni so s tujine začeli drugače motriti razvoj razmer v naši državi. Začeli so se vračati eden za drugim. Naši jih z obema rokama sprejemajo, jim dajejo službe in pokojnine. Za vojvodo Plamencem se vračajo tudi drugi emigranti v kršno Črnogoro.

M. m. ponoči je v Vinkovcih pogorel parni mlin tvrdke Iveša & Vereš. Gasilci so rešili stroje in nekoliko žita. Škoda znaša pol drugi milijon dinarjev. Mlin je bil zavarovan.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

ceptih. Tudi te se je precej porabilo za slavljenje letošnjih praznikov. In zakaj se jo ne bi, ker je dobra in "fajn."

Mrs. Varšek iz Adams ceste se je te dni vrnila iz bolnišnice, kjer se je nahajala bolna. Zdravje se ji vrača in je upati, da bo v kratkem popolnoma ozdravela.

Zbolela je hčerka znane družine Kern na 10. cesti, kateri želimo, da se ji zdravje vrne čimprej!

Za praznike je došlo h raznim prijateljem, domačim in

prijateljem več posestnikov. H znani družini Josip Pekolje sta došla iz Chicago Mr. in Mrs. Albin Zakrajšek. Mrs. Zakrajšek je hčerka Pekoljeve družine in so tako v domačem družinskem krogu obhajali vesele velikonočne praznike.

Prihodnjo nedeljo dne 19. aprila priredi društvo katoliških borštarnjev šte. 1533. C. O. F. zanimivo igro "Sv. Lucija" v treh dejanjih. Igro bo vodil Klub združenih katoliških društev v Waukeganu. Začetek igre bo ob 7. uri zvečer. Ker so pri tej igri zaposljene najboljše dramatične moči, je tudi gotovo, da bo igra kar najbolje iz-

padla. Vsi rojaki tudi iz drugih bližnjih naselbin so vabljeni, da pridejo in vidijo to krasno igro.

Tako sem napisal to pot jaz nekoliko iz naše naselbine. Prihodnji in to kmalu se naj o-glasi pa zopet kdo drugi, da mi ne bo potem kdo predbacival, da imam vedno le jaz besedo.

Poročevalec.

Smrtna kosa.

V Tržiču je na nagloma umrl zadet od kapi tovarnar Ivan Rakove iz Kranja. Star je bil 59 let.

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(Holy Family Society)

št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois. Ustanovljeno 2. nov. 1914.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1925.

Predsednik ..... George Stonich
Podpredsed. .... John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich.
Zapisnikar ..... Frank Videc
Blagajnik ..... Jos. Gršič
Reditelj ..... Martin Bluth

Nadzorniki:

Frank Vranichar, Joseph An-cel, Jakob Štrukel.

Društvo šteje 507 članov in članic ter 261 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju bolezni \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$13,421.00 bolniške pore.

Dne 1. Dec. 1924. se je na hajalo v blagajni \$4922.41.

Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko zavarujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; torej \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvu.

Naš Mladinski oddelek vam nudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bo v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:

Predsednik: Geo. Stonich
815 N. Chicago St.; tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Ger-sich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

MI SMO PRIPRAVLJENI

z največjo in najboljšo izbero Nobby povračnikov in moških kakor tudi deških

OBLEK Z DVOJNIMI HLAČAMI

nove svetle spomladanske barve

Priporočamo se Vam za obisk, da si ogledate to veliko ponudbo po

\$30.00; \$35.00; \$40.00; \$45.00; 50.00

ZA DEČKE OBLEKE S KRAJKIMI HLAČAMI OD \$6.00 NAPREJ.

Vogal Blue Island ave. in 18. ulica.

Odprto v torek, četrtek in soboto zvečer, kakor tudi nedeljo dopoldan.

Človeka se sodi po družini s katero občuje

Družba, ki je spojena v KASPAR AMERICAN STATE BANK sestoji iz

tisočev varčnih in zadovoljnih ulagateljev; Več sto malih in velikih trgovcev, dobro poznatih tovarnarjev in profesionalnih ljudi,

in veliko število onih, ki delajo za druge.

Kaspar American State Bank

s ponosom kaže na društvo, v katerem se nahaja, ponosna je tudi na one, katerim služi.

1900 BLUE ISLAND AVENUE
VOGAL 19. CESTE.

CHICAGO.

ILLINOIS. \$20,000,000.00

Imetje

Fot v naše društvo je tudi vam odprta

V a b i l o

NA

ZABAVNO PRIREDITEV

katero priredi

CERKVENO PEVSKO DRUŠTVO "ZARJA"

CERKVE SV. JURJA

V SO. CHICAGO.

Na Belo nedeljo, dne 19. aprila 1925

ob 7:30 zvečer

V CERKVENI DVORANI SV. JURJA

na 96-ti cesti in Ewing Ave.

Vstopnina 50c. — za mladino 25c.

Slovenci v So. Chicago in v vsej okolici so najljudneje povabljeni k tej VELIKI ZABAVI pev. dr. "ZARJA." Pokažite ta dan, da je vam društvo, ki goji cerkveno in narodno petje v naselbin pri arcu.

Za najboljšo postrežbo in zabavo jamči

ODBOR.

AKO ŠE NIMATE

Marijinega kipa za majniški altar, naročite ga takoj! Na razpolago imamo sledeče:

Brezmadežna, Lurška Mati božja, Srce Marijino, Mati milosti, Marija pomočnica, Marija Devica z detetom.

Velikost: 8 inčev	\$1.00
Velikost: 12 inčev	\$1.50
Velikost: 16 inčev	\$2.50
Velikost: 22 inčev	\$3.50

Svetilke s stojalom v raznih barvah	45c.
Dušice, baksa po	15c.
Votivne 15-urne svečice po 5c. ali duc.	50c.

Naročila pošiljajte na:

A. S. & EDINOST

1849 West 22nd St.,

Chicago, Ill.

Vstaja Škenderbegova

Zgodovinska Povest

Angleško spisal Benjamin Disraeli, E. of B.
Prevel I. M.

IX.

"Smo osvojili Anatolijo in nismo nikdar odprli ust," mu je segel v besedo tovariš.

"Jaz nisem nikdar izrekel svojega mnenja, dokler nisem bil šestdeset let star," je rekel stari Turek.

"Ni čuda, da premaga Hunijad vse, kar mu pride na pot," je rekel njegov tovariš. "In ta vražji Škenderbeg," je dejal starac.

Glavni evnuh je izpil svojo čašo kave in odšel. Armenski zdravnik je šel za njim.

Glavni evnuh je zavil na neko pokopališče skozi katero je držala s cipresami obsajena pot proti seraju. Armenski zdravnik je šel v spremstvu svojega služabnika za njim. "Plemeniti gospod!" je rekel armenski zdravnik, "ali smem za trenutek motiti vašo pozornost?"

"Častiti Hakim, ali si ti?" je odvrnil evnuh in se obrnil z vzpodbujajočim uljudnim nasmehom. "Kaj pa bi rad?"

"Govoril bi rad z vami o važnih zadevah," je rekel zdravnik.

Evnuh se je malomarno vsedel na bogato okrašen nagrobni spomenik, ponosno prekril svoje noge, poravnal krasni smaragd, ki se je lesketal na njegovem prstu in velel Hakim, da govori z njim brez vseh ovinkov.

"Jaz sem zdravnik," je dejal Armenec. Evnuh je prikimal.

"In jaz sem čul vašo visokost, ko je v kavarni omenila, da je naš prevzvišeni gospod, sultan, ponudil bogato nagrado onemu, ki bi mogel ozdraviti eno najljubših njegovih vjetnic."

"Nič manj kakor sto moženj zlata," je odvrnil evnuh. "Nagrada je primerna temu kritičnemu slučaju. Veruj mi, častiti gospod, da ni mnogo upanja."

"S pomočjo človeških sredstev," je odvrnil Armenec; "jaz pa imam talisman s čarobno močjo, kateremu se ne more ustavljati nobena bolezen. Rad bi poskusil njegovo moč."

"To ni prvi talisman, ki nam je bil na ponudbo, častiti zdravnik," je rekel evnuh in se nevrno nasmejal.

"Toda prvi, ki se vam ponudi pod takimi pogoji," je rekel Armenec. "Dovolite, da jaz zdravim vjetnico, in od sto moženj zlata je polovica vaših. Da! Tako zelo sem pripravljen, da mislim, da ga ne pripravljam v nevarnost, ako vas dejanski zagotovim, da je polovica nagrade vaše." In s temi besedami je vzel Armenec s svoje roke dragocen prstan in ga je z vso vljudnostjo poklonil evnuhu. Z občudovanjem ga je ogledoval in ga zadovoljno nataknil na prst. "Jaz ne potrebujem nobene vzpodbude, da pospešujem koristi znanosti in namene dobrotelnosti," je rekel evnuh dobrohotno. "Ta kamen je v resnici krasen in jaz ga z veseljem obdržim kot spominke na duhovitega tujca, ki ga spoštujem. Govoril si nekaj o talismanu. Ali v resnici tako misliš? Nikakor ne dvomim, da se ti dovoli poskusiti tvojo umetnost. Toda princ Mohamed je ravno tako silen človek, kadar je razočaran ali nevoljen, kakor je velikodušen, ako se mu stori usluga. Ako ozdraviš to krščansko vjetnico, gotovo dobimo obljubljeni denarje, ako se ti pa ne posreči, bo tvoja glava prav gotovo odletela doli v okop, ki obdaja seraj, in s tvojo tudi moja."

"Veleplemeniti gospod," je rekel zdravnik, "jaz sem pripravljen narediti poskus pod pravkar omenjenimi pogoji. Vspeh je popolnoma zagotovljen, tako da mora bolnica, ako je še živa, s pomočjo tega zdravila hitro okrevati. Verujte mi, ako bi bili priča mojih ozdravljenj, ki sem jih že dosegel, bi se samo čudili sicer neverjetni moči."

"Ti imaš to prednost," je odvrnil evnuh, "da govoriš s človekom, ki je videl nekaj po svetu. Vsako leto potujem s princem Mohamedom v Anatolijo. Ako bi bil ozkosrčen fanatik in bi ne bil v celem svojem življenju nikdar pet milj od Adrianopla, bi v resnici dvomil nad tvojim talismanom. Toda jaz sem zaščitnik znanosti in sem čul mnogo o talismanih. Koliko, misliš, utegne ta prstan tehtati?"

"Slišal sem praviti, da je rubin nenavadne velikosti," je odvrnil Armenec.

"Kje si dejal, da stanuješ, Hakim?"

"V khanu Bedreddinu."

"Zelo primerno bivališče. No, bomo videli. Ali imaš še več draguljev? Morebiti ti omogočim, da se za dobro ceno ločiš od nekaterih izmed njih. Khan Bedreddin ima zelo ugodno lego. Morebiti pridem proti večeru tja, da pokusim tvojo kavo, in potem bomo dalje govorili o omenjenem talismanu. Alah bodi s teboj, častiti Hakim!" Evnuh je prikimal in odšel svojo pot.

"Samo skrb in bojazen me je zadrževala, da se nisem na vse grlo zasmel," je dejal Nicej. "Zaščitnik znanosti! Med vsemi predzniki, puhloglavimi, lakomnimi napihnci —"

"Tiho prijatelj," je rekel Škender in se nasmešnil. "Glavni evnuh bodočega dediča turškega cesarstva je mnogo vplivnejši mož, kakor kak ubog knez ali preganjan upornik. Ta vse časti vredni človek nam lahko mnogo pomaga, in jaz tudi upam, da nam bo. Očito je, da se je poglaval za vado, in s pomočjo še bogatejše vade bo pa morda naš. Med tem pa morava biti potrpežljiva in se spominjati nevarnosti, v kateri se nahajava."

X.

Evnuha ni bilo treba dolgo čakati, kajti predno se je z visokega minareta oznanjal konec dneva, je dospel v Khan Bedreddin in vprašal po armenskem zdravniku.

"Niti minute časa ne smemo izgubljati," je rekel evnuh Škendru. "Vzemi seboj vse, kar misliš, da boš potreboval, in pojdi z menoj."

Evnuh je stopal naprej, Škender in Nicej pa v spoštljivi daljavi za njim. Čez nekoliko časa so dospeli do pokopališča, kjer so se zjutraj pogovarjali, in ko so stopili na bolj zapuščen prostor, je evnuh počakal svojega tovariša rekoč:

"Sedaj, častiti Hakim," je dejal, "ako me varaš, ne bom nikdar več podpiral moza znanosti. Danes popoldne se mi je ponudila priložnost, da sem govoril s princem o tvojem talismanu, in po mojem priporočilu se je takoj odločil za poskus, in sicer s tako silo, da mi je bilo popolnoma nemogoče, odločiti ga do jutri. Omenil sem tudi pogoje. Povedal sem princu, da zastavljaš svoje življenje. O razdelitvi nagrade nisem seveda ničesar omenil. To je stvar, ki briga samo naju. Zanašam se na tvojo čast in ti povem, da vedno ravnam tako z možmi znanosti."

"Jaz ne bom delal sramote svojemu poklicu ali se skazal nevednega vašega zupanja, o tem bodite prepričani," je odvrnil Škender. "In ali bom že v tej noči videl vjetnico?"

"Gotovo! Ali si pripravljen?"

"Seveda, gospod; resnica je vedno pripravljena."

Ob tem razgovoru so prekoračili pokopališče in dospeli do širokih okopov, ki so tvorili nekako teraso; tu so rastle mlade fige. Evnuh je potrkal s svojo srebrno palico na majhna vrata, ki so se jim odprla in stopili so na vrt. Pot je vodila nekoliko časa skozi grmičevje in jih nato pripeljala na odprto trato, kjer je stalo veliko in nepravilno zidano poslopje. Ko so se bližali poslopju, jim je prihitel nasproti mlad človek zapovedujoče zunanosti ter nagovoril Škendra:

KRITJE STREHE.

3 — popravila na strehi garantirano delo za \$4.00. Prevzamemo delo na vsakem delu mesta. Obstoimo že 34 let; kot največje to zadevno podjetje v Chicagu. Unijski delavci.
J. J. DUNNE ROOFING CO.
3411 Ogden Ave.
Phone Lawndale 0114.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ
NINE, KLJUČAVNIC IN
STEKLA
Najboljše delo, najnižje cene
Prevzamem barvanje hiš zu
naj in znotraj, pokladam sten
ski papir.
Phone: Canal 0490.

NASVETI ZA HIŠO IN DOM.

Koliko časa je treba sušiti
meso v dimu?

To sušenje je odvisno od velikosti kosa in od tega, kdaj se bo rabilo suho meso. Če pridejo kmalu na vrsto za v lonec, jih ni treba predolgo sušiti, če pa jih misliš hraniti tja do poletja, jih pusti dalje v dimu. Prav tako tudi večje kose (pleča, šunke,) dalje časa (3—5 tednov), manjše kose le krajšo dobo (do 3 tedne). Izkušnja in pazljivost pokaže, koliko časa je najbolje. Znamenje, da je meso suho, je lepa rumenorjava barva, ko ga obrišeš oziroma umiješ. Drugo znamenje je prijeten okus po suhem mesu, če prebodeš kos z lesnim ošiljenim klinčkom.

Važno pa je, kako prekajeno meso spraviš. Zelo primerne so temne podstrešne kamrice, varne pred mišimi in podganami, kjer meso lahko visi. Ako pa nimaš takega prostora, ga spravi v zaboj ali skrinje. Priporočajo ga spravi v gašeno apno, v pepel, v rezalnico, v otrobe ali v seno. Na dnu zaboja ali skrinje je treba natresti 10 cm visoko ene izmed imenovanih stvari, položiti na to meso, a tako, da se kosi ne dotikajo, pokriti jih zopet s plastjo vmesnega sredstva itd. do vrha, kjer jih je dobro pokriti z zadnjo plastjo. Taka izdelava je priporočljiva, da ne pride zrak do mesa in se ne spridi.

Jajca za valenje.

Nad 14 dni stara jajca ne smemo rabiti za valenje. Ko hranimo jajca, jih moramo večkrat obrniti, drugače se vse rumenjak na eno stran. Jajca, ki smo jih podložili, je treba po šestem dnevu preiskati, če so oplojena ali ne. Če pogledamo jajce proti luči skozi ovitek iz močnega temnega papirja, ali skozi široko 10—20 cm dolgo cev, vidimo pri oplojenem jajcu na sredi piko, od katere gredo na vse strani nekake žile. Jajce, ki ni oplojeno, ne kaže teh

ANTONIJA RIFEL

MIDWIFE

522 Broadway St.

Phone: 2380

JOLIET, ILL.

POSOJILO

POSOJILA
na prve in druge vknjižbe.

Druge vknjižbe kupujemo v znesku \$200.00 do \$5.000. Lahka odplačila na 6 odstot in zmerne provizije. Kupujemo vrednostne papirje
LOUIS STERN & CO.
soba 1029 Burnham poslopje
160 N. La Salle, St.
CHICAGO, ILL.

PLAYER PIANO

Radi selitve moram prodati do 11. aprila \$800 vredno player-piano, s klopjo in 98. rolami. — Cena:

\$100

Zanesljivi stranki tudi na obroke

3323 Lincoln Avenue,
CHICAGO, ILL.

1. nadstr. Mrs. Jesky's Piano

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN SINOVI
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO
Primate za bližnji telefon in po kličite:
Randolph 1881 ali 4550.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripehljam na dom. Prevzamam pohištva ob casu selitev in vse kar spada v to stroko. Pokličite me po telefonu!

2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Roosevelt 8221.

znakov. Tako jajce se po šestdnevem valenju lahko še vedno uporabi v kuhinji.

Materina dušica (timijan)

je mala, kakih 30 cm visoka, šopasta rastlina, z vedno zelenimi listi in prijetnim duhom. V prvem letu je treba z njo ravnati kakor z majaronom, a je zlasti v poznejših letih posebno dišeča začimba. Zadovoljna je z vsako zemljo in se najbolje razmnožuje z deljenjem korenike. V septembru se poreže ali požanje, poveže v šopke, posuši v senci in spravi v vrečkah na suhem prostoru. Za mesne jedi, obare, omake in juhe je neizogibna začimba, ki je majoran ne more nadomestiti.

SKRB ZA ZDRAVJE.

Glava me boli,

toži marsikdo, ki mora napeenjati oči. Vživa zdravila, ki mu pa ne morejo pomagati, ker je vzrok njegovega glavobola pešanje oči. Ne napeenjaj, ako mogoče nekaj časa oči, pa bo nehal glavobol. Dostikrat so primerna očala najboljša zdravila za take bolečine. Kdor se mora napeenjati pri branju in delu, naj se obrne do zdravnik, ki mu preišče oči in ugotovi, ako mu je treba očala, začasno ali za zmeraj. Seveda je dostikrat opešanje vida posledica pešanja krvi in si odpomožte oči, ako si je odpomogla kri. Tak človek mora za nekaj časa v kak drug kraj. Izprememba zraka sama zadostuje včasih, da se poboljša kri in okrepi oči, to velja posebno za one, ki so zaposleni v tovarnah in pisarnah. Vživanje medu, ječmenovega slada je ozdravilo v tem slučaju že marsikoga.

JOS. HLAVATY

zanesljivi lekarnar

Zdravniške recepte izvršuje točno.

Zaloga fotografskih

potrebščin. — Prinesite k nam filme v izdeljavo.

Kodaki in Kamere

1758 W. 21st Street in Wood
CHICAGO, ILL.

ROJAKOM NA ELY, MINN.

se priporoča trgovina z vsakovrstnim blagom

FRANK PENGAL

Velika zaloga ravno dospelega Dry Goods za spomladno sezono.

Velika zaloga prvovrstne grocerije.

Rojaki prepričajte se — Stalnim odjemalcem se zahvaljujem za naklonjenost.

FIRST

NATIONAL BANK

Established 1857

Pošiljate Vi
Denar v Evropo

Ako ga pošiljate, pridite k nam po pojasnila. Naša svetovna zveza nam omogoča z našo oseminšestdesetletno izkušnjo v bančnem podjetju, da Vam lahko nudimo VEDNO NAJČENEJŠO POŠILJANJE denarja. Pridite!

FIRST NATIONAL BANK

Največja in najstarejša banka v Jolietu.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST
and LARGEST
BANK in JOLIET

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljše svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR., CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 6319.